

Marcian BLEAHU

AMINTIRILE UNUI FOST ELEV DESPRE UN PROFESOR ÎNDRĂGIT

Sunt brașovean prin naștere și educație. Am învățat să citesc, să scriu și să fiu om aici, la Școala primară „Andrei Mureșan” și, între anii 1934 și 1943, la Liceul „Dr. I. Meșotă”. Cel din urmă era o școală de elită, cu un corp profesoral de înaltă ținută. Menționez doar trei nume: Spiru Hoidas, profesorul de latină, inițiator al unei noi metode de a preda o materie nu prea agreată de elevi, metodă prin care trezea pasiunea celor interesați pentru ea, Dinu Niculescu, profesor de muzică, care a reușit, ieșind din litera programei oficiale, să ne entuziasmeze prin lecții de istoria muzicii cu exemplificări pe discuri. El a înființat o orchestră cu muzicieni amatori, apoi profesioniști, întemeind Filarmonica de la Brașov, devenind un ilustru dirijor, cu succese remarcabile, decedat din păcate foarte tânăr. El a vrut să mă convingă să urmez conservatorul, observând pasiunea mea pentru muzica clasică. Dar nu el a avut câștig de cauză cu profesiunea mea, ci cel de al treilea profesor pe care vreau să-l evoc, Victor Tufescu.

Profesorul Tufescu a apărut la noi la liceu când eram în cursul superior (clasele 5-8, corespunzând acum claselor 9-12) pentru a ne preda geografia. Era un tânăr prezentabil, de-abia ieșit din facultate, venind la primul său post în învățământ plin de entuziasm să se afirme și să facă o treabă bună, pe care a realizat-o din plin. Era pe vremea când nu exista nici televizorul, nici video, nici diapozitive și nici măcar albume fotografice din care să faci cunoștință cu minunile lumii. Erau desigur cinematografele, dar elevilor li se interzicea să le frecventeze, și-mi aduc aminte de un incident. M-am dus să văd filmul „Tarzan” dar am fost prins și pârât la școală. Nu era greu, căci eram obligați să purtăm uniformă, care era kaki, și cu o șapcă plată cu bentiță portocalie, spre deosebire de ce purtau colegii de la prestigiosul liceu „Andrei Șaguna”, care aveau uniformă bleumarin și o șapcă înaltă, cam ca aceea a soldaților din regimentul actual de gardă. Din cauza ei noi le spuneam „țucaliștii”, iar ei ne spuneau „plăcintarii” datorită șepcii plate. Pe mâneacă mai aveam și un număr, cu care am fost ușor de identificat. Era gata să fiu eliminat pe două săptămâni și a trebuit să intervină tatăl meu ca să fiu iertat, căci venisem doar să mă documentez asupra vieții în junglele africane, trecând sub tăcere scenele amoroase dintre Tarzan și Jane (care de altfel erau cu totul nevinovate față de dezmățul din peliculele actuale). Cam la atâta s-a redus educația mea vizuală geografică, deoarece manualele nu aveau imagini și nu aveam de unde să știm cum arată un elefant, un leopard sau luxurianta vegetație ecuatorială. În schimb, eram avid după ele, căci capul îmi era plin de descrieri exotice din cărțile lui Jules Verne și din poveștile în foileton săptămânal „Aventurile submarinului Dox”, „Cei trei cercetași” și mai ales revista „Jurnalul științelor și al călătoriilor”. Cel din urmă nu avea povești, ci relata descoperiri și curiozități geografice pasionante.

Cu cel din urmă revin la subiectul intervenției mele de aici. Într-un număr am citit un articol despre dispărutul continent Mu, un fel de Atlantidă a Oceanului Pacific, o teorie a colonelului Churwood, care voia să explice distribuția viețuitoarelor în insulele din Pacific, teorie foarte la modă prin anii '30. Peste câteva zile am dat teză la geografie și subiectul a fost „Oceanul Pacific și Australia”. Nu am avut altă treabă decât să torn povestea continentului Mu, desigur, pe lângă ce trebuia să spun cu adevărat. Profesorul Tufescu mi-a dat 6 pentru divagațiile mele, dar m-a chemat în cancelarie și m-a întrebat de unde am luat trăznaia. I-am explicat și m-a rugat să-i aduc revista să se documenteze. Am avut apoi multe discuții cu dânsul și m-a învățat cum să separ adevărul științific de fanteziile acelor care vor să se afirme inventând povești aiuristice. (Pe vremea aceea nu existau atâtea jurnaliști care ne amețesc acum cu fantasmagorii terifiante științifice, economice și politice.)

Profesorul Tufescu știa foarte bine că predă o materie eminentemente vizuală, și cum nu existau proiecții de diapozitive sau de fotografii, compensa cu o expunere verbală foarte vie, colorată, cu descrieri de peisaje, de natură sau civilizații ale lumii. Exotismul devenea ceva accesibil oricărei minți, aproape palpabil, și deschidea o fereastră spre ceea ce copiii și tinerii de astăzi știu, începând de la desenele animate, din filmele documentare și până la cele artistice gen „Pirații din Caraibe”, „Lost”, și atâtea și atâtea pelicule, nu numai exotice, ci și despre popoare și civilizații. De la profesorul Tufescu am aflat de Turnul Eiffel, zgârie-norii din New York, de piramidele maișilor, explorarea Africii și a munților Asiei și multe altele. În fața mea s-a deschis lumea, o lume minunată, cu multe necunoscute încă, ce-și așteptau exploratorii. Și ce putea fi mai tentant pentru un tânăr ce era pasionat de munți, de înălțimi, de nevăzutele și misterele adăpostite de Pământ. Toate acestea au fost hotărâtoare în alegerea drumului meu în viață atunci când m-am îndreptat spre geostiințe: geologia și geografia.

Au trecut anii și, în cei de studenție la Facultatea de Științe a Universității din București, l-am revăzut pe profesorul Tufescu, care nu mi-a fost dascăl direct, el fiind profesor la Academia Comercială, dar lua parte la ședințele de comunicări ale Institutului de Geografie și lua parte și la unele din excursiile cu studenții de la Universitate, invitat de profesorii Vintilă Mihăilescu sau Nicolae Rădulescu. În cursul lor aducea completări la unele explicații ale magiștrilor, dar cele mai interesante erau discuțiile între ei asupra fenomenelor geografice pe care le vedeam sau vizitam. I-am mărturisit odată că este în bună măsură autorul prezenței mele în Facultatea de Geologie-Geografie și, de câte ori ne întâlneam, mă privea cu simpatie și stăteam la taclale îndelungate. Îi voi purta totdeauna recunoștință pentru că mi-a îndrumat pașii spre frumusețea geostiințelor, recunoștință pe care o mărturisesc astăzi, la împlinirea unui centenar de la nașterea sa, aducându-i acest smerit omagiu.